

Saksutredning:

TILSTANDSRAPPORT 2009

1. Bakgrunn

Fylkesrådmannen legger med dette fram sak om resultatrapportering for 2009. Saken inneholder resultatvurdering for felles satsingsområder, elev- og lærlingstatistikk for inntak, informasjon om læringsmiljø og karakterstatistikk fra de videregående skolene og om gjennomføring i videregående skoler og lærebedrifter. I noen tilfeller sammenlignes tallene med tilsvarende tall fra Resultatrapportering, Karakter-, elev- og lærlingstatistikk for 2008 (sak 08/10165-1).

Det er med virkning fra 1. august 2009 fastsatt i opplæringsloven at skoleeiere plikter å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. Rapporten skal omhandle læringsresultater, frafall og læringsmiljø, men den kan også bygges ut med annen omtale som skoleeierne mener er hensiktsmessig ut fra lokale behov. Rapporten skal for videregående opplærings vedkommende drøftes av fylkestinget. Dette saksfremlegget tjener derfor som tilstandsrapport i henhold til ny lovgivning.

I selve saken gis en oversikt der skolenes resultater ses i sammenheng. Det er også utarbeidet et vedlegg til saken, som inneholder skoleskjemaer med sammensetning av hver enkelt skoles resultater på utvalgte områder. I tillegg til den informasjonen som ligger i denne saken, vil hver enkelt skole få tilgang til mer detaljert statistikk for sin skole. Informasjonen i denne saken og statistikken skolene får tilgang til, er del av et kvalitetsvurderingssystem som skal videreutvikles og forbedres. Rogaland fylkeskommune deltar, sammen med seks andre fylker, i et pilotprosjekt som tar sikte på å få utviklet et elektronisk system der relevante statistiske data for den enkelte skole er lett tilgjengelig både for skolene, lærebedriftene og fylkesrådmannen.

Informasjonen som presenteres i saken er hentet fra egne registre (VIGO), fra Statistisk sentralbyrå og fra skoleporten.no. Skoler og kurs der utvalget er mindre enn 5 elever er ikke med i presentasjonen. Statistikk for de private skolene er tatt med på de områder hvor vi har slik statistikk tilgjengelig.

All statistikk må tolkes og ses i lys av andre statiske størrelser (som for eksempel elevenes karakterer fra ungdomsskolen) og i lys av faktorer som ikke kan måles statistisk (for eksempel spesielle hendelser eller kulturelle forhold). Statistikk kan ikke i seg selv si om skolen gjør en god eller dårlig jobb, men informasjonen kan være en indikasjon på forhold en bør se nærmere på, og som bør følges opp gjennom for eksempel rapportering fra skolen eller som tema ved skolebesøk. Fylkesrådmannen vil derfor følge opp resultatene fra resultatrapporteringen i den videre dialogen med skolene.

2. Resultatvurdering felles satsingsområder

For de felles satsingsområdene for 2009 har Fylkesrådmannen følgende vurderinger:

Digitale læringsressurser

Arbeidet i forhold til den digitale skolen var i 2009 fokusert på lederopplæring og digitale læringsressurser. Skolene ble bedt om å vurdere egen status gjennom ITU Mentors vurderingsverktøy der skolen utfordres på selve plandokumentet og i hvor stor grad dette er implementert i skolen. Videre vurderes hvordan ulike sider ved skolens virksomhet er forbedret gjennom bruk av IKT og hvordan IKT benyttes som strategisk ledelsesverktøy.

Resultatene tilsier at det fortsatt må holdes et tydelig søkelys på IKT i skolen. Mange skoler scorer høyt på egne ambisjoner, men tilsvarende lavt på spørsmålet om lærere og elever er aktivt involvert i utviklingen av skolens IKT-plan

Alle skoler har en IKT-strategi, og flere opplyser at kurset "IKT for ledere" har påskyndet denne prosessen. Erfaringen med lederkurset er allikevel delte, og noen mener det ble lagt for mye vekt på ferdigheter og for lite på lederstrategi i den digitale skolen.

Alle skoler har tatt i bruk digitale læringsressurser i flere fag, men fortsatt er bruken av digitale læringsressurser preget av varierende tilbud og varierende kvalitet. Flere skoler har valgt en strategi der de har klassesett med lærebøker som supplerer digitale læringsressurser. Skolene har ulike strategier for implementering av digitale læringsressurser i undervisningen. Det er et krav i alle læreplaner at digitale ferdigheter skal utvikles som en del av opplæringen i alle fag, men det er ikke satt strenge krav til hvordan dette skal skje, og i hvilket omfang det skal skje. Digitale læringsressurser gjør arbeidet med grunnleggende digitale ferdigheter mye enklere. På den annen side er overgangen fra bok til nett for mange tidkrevende og representerer en ny måte å tenke pedagogisk arbeid i klasserommet på. Fylkeskommunenes eget nettsted for digitale læringsressurser registrerer besøkende per fylke og fag. For Rogalands vedkommende økte bruken registrert i antall besøk med 58 prosent fra høstsemestert 2008 til høstsemesteret 2009. For landet for øvrig var økningen i underkant av 50 prosent. Tallene gir begrenset mening i denne sammenheng, men det er registrert 36 964 besøk fra Rogaland av totalt 499 271 besøk fra hele landet. De mest besøkte fagene er naturfag, etterfulgt av norsk og engelsk, naturlig nok siden dette er fag som alle elever har.

Skolelederne er av den oppfatning at innføringen av digitale læringsressurser må skje gradvis og at det ikke må gjøres gjennom tvang. Et uttalt ønske er styrket kursvirksomhet gjerne knyttet til innføring av digitale læringsressurser i de enkelte fagene.

Oppfølging av elevundersøkelsen

Alle skoler har nå innført rutiner for oppfølging av elevundersøkelsen. På spørsmålet om hvilke utfordringer som etter skolens oppfatning er de største, er det fire svar som går igjen; elevdemokrati og elevmedvirkning, motivasjon og interesse for å lære, arbeidsro og elevsamtalen.

Skolens oppmerksomhet knyttet til elevundersøkelsens spørsmål omkring mobbing har vært særskilt gjennomgått i resultatsamtalene med rektorene. Rektorene ser nødvendigheten og nytten av å forfølge elevsvarene på disse spørsmålene så langt

ned i skolemiljøet som mulig. En slik grundig gjennomgang av svarene viser at det oppdages forhold som ikke tidligere er meldt inn verken til sosialrådgiver eller kontaktlærer.

Nettmobbing utgjør åpenbart en stadig større del av dette problemet. Dermed kan heller ikke utfordringen isoleres til skoletid og skolearbeidet. Elevene tar med seg konflikter fra vennegjengen og episoder fra ulike fritidsaktiviteter inn i skolen. Saker som kan være helt ukjent for skolen kan således bli årsak til et betydelig mobbeprobem. En skole har hatt ekstern hjelp for å identifisere et mobbeprobem og deretter for å styrke skolens arbeid mot mobbing.

Alle skoler oppdager gjennom analysen av resultatene fra elevundersøkelsen at de har noen utfordringer. Selv om skolen som helhet har gode resultater, viser analyser på klasse, gruppe, trinn og utdanningsprogram nivå at skolene har forbedringspotensiale. Helhetsinntrykket er at skolene har innarbeidet gode rutiner for å behandle resultatene, og å definere egne satsingsområder.

HMS

Skolene skal ha et system for kartlegging av elevenes arbeidsmiljø i henhold til opplæringslovens § 9. Ikke alle har et slikt etablert system, men elevenes arbeidsmiljø blir tatt opp i skolens arbeidsmiljøutvalg og på bakgrunn av svarene i elevundersøkelsen.

Mange rapporterer at det er tungt å få fram relevante saker i skolemiljøutvalget. Elevene har flertall her, men utskifting fører til at mange av medlemmene ikke har deltatt på kurs. Saker som hører hjemme i dette utvalget, tas ofte i rektors møte med elevrådet.

Skoler med store avdelinger for yrkesfag synes å ha et mer systematisk HMS-arbeid for elever enn skoler med studieforberedende tilbud. Flere skoler velger elevverneombud på klassenivå og gir en generell opplæring i HMS-arbeid for denne gruppen. Her har det tradisjonelt vært prioritert vernearbeid knyttet til bruk av verksteder, men også elevenes psyko-sosiale arbeidsmiljø blir vurdert innenfor denne ordningen. En skole har tilsatt en miljøkoordinator for å få styrket systemarbeidet på dette feltet generelt og for å få iverksatt tiltak så snart som mulig når et miljøproblem blir identifisert.

Egne satsingsområder

Skolene er ikke pålagt å ha egne satsingsområder, men de aller fleste velger å gjøre visse prioriteringer i tillegg til de som er gjort av Fylkestinget. Ofte ser vi at skolens egne satsingsområder ligger i forlengelsen av eller er en ytterligere presisering av de felles satsingsområdene. Et eksempel er en skole som har "datakortet" som prosjekt. Skolens mål er at 80 prosent av lærerne skal ta 4 (av 5) moduler av datakortet.

Læringsstrategier var et internt prosjekt for mange skoler i 2008/2009. Inneværende år er dette et av de felles satsingsområdene.

Mange skoler oppgir videre satsing for å få ned antallet skolesluttere som sitt interne satsingsområde.

Skolenes egne satsingsområder er ikke alltid i form og innhold egnet for vurdering. Det handler ofte om å få satt i gang, eventuelt videreført, pedagogiske prosesser som indirekte skal gi resultater og der resultatene ikke oppnås umiddelbart.

3. Elever og lærlinger i Rogaland

Tabell 3.1 Elev- og lærlinginntak fra 2004/2005 til 2008/2009

Elev og lærlinginntak	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
Talet på elever (R94)	15 155	15 694	9 412	3 769	131
Talet på elever (Kunnskapsløftet)	x	x	6 535	11 785	15 079
Talet på lærlingar (R94)	3 589	3 896	4 434	4 782	3 157
Talet på lærlingar (Kunnskapsløftet)	x	x	x	x	1 867

Tallene for elev- og lærlinginntak er hentet fra skoleporten.no. De viser at Reform 94 snart er utfaset i den videregående skolen, mens antallet lærlinger som faller inn under Reform 94 stadig er høyt. Årsaken til dette er at det først var i 2008/2009 Reform 94 begynte å gjelde for Vg3, slik at det kun var lærekontrakter inngått dette året som fulgte ny ordning. Telledato for tallene som publiseres i skoleporten.no er 1. oktober. Egne tall fra fylkeskommunen viser at det totalt var 2179 lærlinger som fikk læreplass i 2009, dvs pr 31. desember.

Tabell 3.2 gir en oversikt over utviklingen i nye lærekontrakter fra 2005-2009.

Tabell 3.2 Nye lærekontrakter 2005 til 2009

Programområde	2005	2006	2007	2008	2009	Endring fra 2008 til 2009
Bygg- og anleggsteknikk	529	592	588	583	386	-33,80 %
Design og håndverk	128	133	163	154	149	-3,25 %
Elektrofag	365	481	599	549	397	-27,86 %
Helse- og sosialfag	172	170	180	246	260	5,69 %
Medier og kommunikasjon	14	14	11	20	4	-80,00 %
Naturbruk	34	31	50	38	43	13,16 %
Restaurant- og matfag	154	156	160	143	115	-19,58 %
Service og samferdsel	216	227	238	205	200	-2,44 %
Teknikk og industriell produksjon	622	638	685	718	625	-12,95 %
Totalt	2234	2442	2674	2656	2179	-17,96 %

Tabellen viser med all tydelighet at byggfag, restaurant- og matfag og mekanisk industri har merket finansuroen. Lærlinginntaket har gått kraftig ned. Innen bygg- og anleggsteknikk ble det inngått 34 prosentpoeng færre lærekontrakter i 2009 enn i 2008.

Helse og sosialfag er eneste programområde med økning i antall lærekontrakter, her ble det inngått nær 6 prosentpoeng flere kontrakter.

Tabell 3.3 Antall elever per årsverk

Indikator og nøkkeltall	2005	2006	2007	2008
Antall elever per årsverk	x	x	10,3	10,1

I skoleporten.no finnes også informasjon om ressursbruk i videregående opplæring. Tallene viser at antallet elever per årsverk var noe lavere i 2008 enn året før.

4. Læringsmiljø

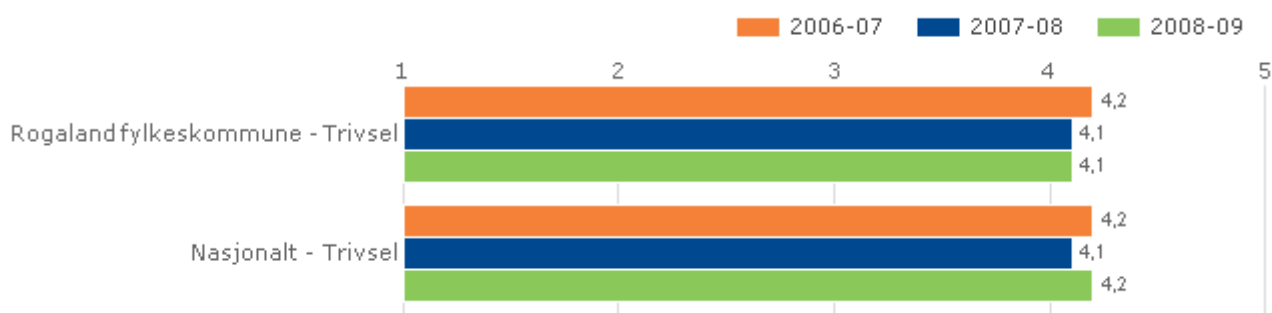
Et godt og inkluderende læringsmiljø fremmer elevenes og lærlingenes helse, trivsel og sosiale og faglige læring. Lærlingundersøkelsen ble sist gjennomført i 2008 og resultatene ble presentert i saken Resultatrapportering, Karakter-, elev- og lærlingstatistikk for 2008 (sak 08/10165-1). Under punktet læringsmiljø omtales derfor bare resultater fra de videregående skolene som årlig gjennomfører Elevundersøkelsen. Data for Elevundersøkelsen er hentet fra Skoleporten. I Skoleporten brukes kun data fra Vg1 når resultatene fra Elevundersøkelsen presenteres. Utdanningsdirektoratet har laget indekser som består av ulike spørsmål som på bakgrunn av teori og forskning antas å måle det samme. Indikatoren for mobbing består kun av ett spørsmål.

4.1 Trivsel

Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring. Indeksen viser elevenes generelle trivsel på skolen, inkludert trivsel sammen med medelever og lærere.

Figur 4.1 Trivsel i Rogaland og nasjonalt skoleårene 2006/2007 til 2008/2009

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

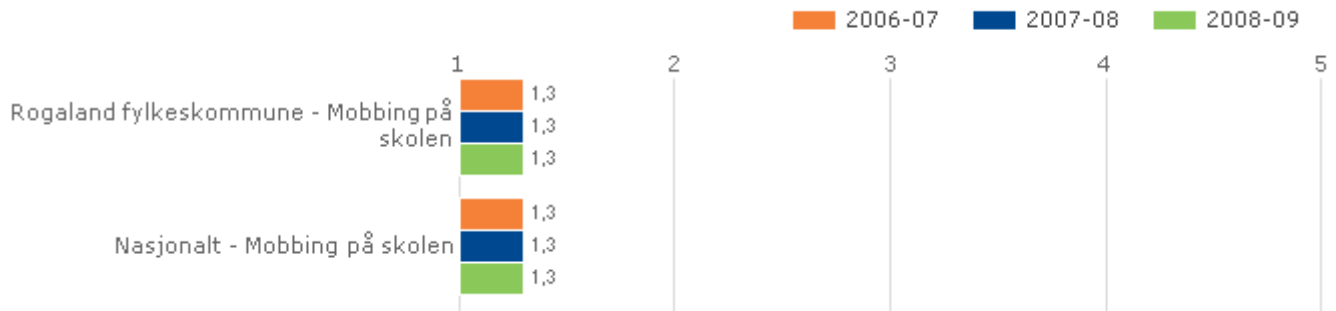
Elevene i Rogaland fylkeskommune rapporterer samme grad av trivsel skoleåret 2008/2009 som skoleåret før. På landsbasis har skåren for trivsel økt med en tittel, slik at Rogaland nå skårer en tittel mindre enn landsgjennomsnittet på denne indikatoren. Dette er imidlertid en så marginal endring, at det ikke er mulig å si at trivselen på landsbasis er forskjellig fra trivselen i Rogaland. I vedlegget Skoleskjemaer oppgis verdien for hver enkelt skole i Rogaland. Høyest er trivselen ved Stavanger katedralskole, der gjennomsnittet er 4,6. Skolene Skeisvang og Stavanger offshore har også høy trivsel, med gjennomsnittet 4,4. Lavest trivsel

finder vi ved Dalane og Øksnevad videregående skole, med henholdsvis 3,9 og 3,8 i gjennomsnitt.

4.2 Mobbing på skolen

Indikatoren viser andelen elever som oppgir at de har blitt mobbet de siste månedene.

Figur 4.2 Mobbing på skolen i Rogaland og nasjonalt skoleårene 2006/2007 til 2008/2009

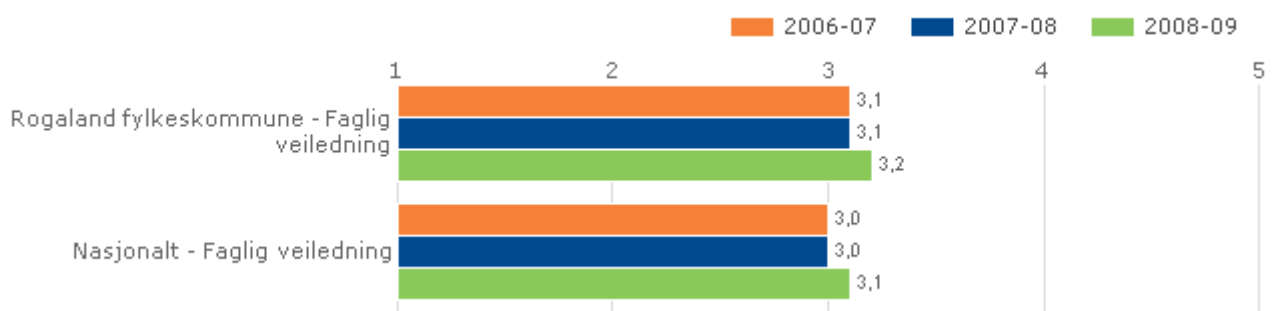
Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

Når det gjelder forekomsten av mobbing, har Rogaland samme verdi som de to foregående skoleårene, og samme verdi som i landet for øvrig.

Faglig veiledning

Indeksen viser i hvilken grad elevene føler at de får god veiledning om hvordan de kan forbedre seg og hvilke krav som stilles til det faglige arbeidet.

Figur 4.3 Faglig veiledning i Rogaland og nasjonalt skoleårene 2006/2007 til 2008/2009

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

Når det gjelder faglig veiledning, har Rogaland hatt en økning fra 2007/2008 til 2008/2009, og Rogaland ligger nå en tidel over landsgjennomsnittet på denne indeksen. Men igjen er endringen så liten at vi ikke med sikkerhet kan si at Rogaland gjør det bedre enn landsgjennomsnittet på dette området.

Skoleskjemaene viser at Rygjabø videregående skole har en høy andel elever som er fornøyde med den faglige veiledningen. Gjennomsnittet her er 3,9, og de neste

skolene i rangeringen har verdien 3,4 (Godalen, Karmsund, Ølen og Åkrehamn). Med unntak av Godalen, ser vi dermed at de skolene hvor tilfredsheten med den faglige veiledningen er høy, er små skoler der mulighetene for oppfølging av elevene muligens er bedre enn ved store skoler. Lavest tilfredshet med den faglige veiledningen finner vi ved skolene Sandnes, St. Svithun og Øksnevad, som alle har et gjennomsnitt på 2,7.

5. Karakterutvikling fra ungdomsskolen til gjennomført Vg1

Grunnlaget for vurdering med karakter er kompetansemålene i læreplanene for fag slik de er fastsatt i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Karakterene skal, i følge vurderingsforskriften, gi uttrykk for den kompetansen eleven har oppnådd.

Tabell 5.1 viser karakterutvikling på yrkesfaglige utdanningsprogram. Karakterutviklingen er målt ved gjennomsnittet av elevenes standpunktkarakterer fra ungdomsskolen (Inn-karakter) og karakterene ved avsluttet Vg1 (Utkarakter) i de fem fagene norsk, engelsk, kroppsøving, matematikk og naturfag. Når det gjelder fagene norsk og engelsk innenfor de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, er utkarakteren terminkarakter, siden det ikke settes standpunktkarakter i disse fagene på Vg1.

Store avvik mellom elevenes inn- og utkarakter kan være en indikasjon på om den enkelte videregående skolen relativt sett får mer eller mindre ut av elevenes læringspotensial. Det forutsetter imidlertid at det ikke er systematiske forskjeller i karaktergivning mellom de ulike ungdomsskolene som de videregående skolene rekrutterer fra, og heller ikke store forskjeller i vurderingspraksis fra den ene videregående skolen til den andre. Det denne sammenligningen sier mest om, er det alminnelige og gjennomsnittlige nivået på de elevene skolene har fått som utgangspunkt for sitt arbeid.

Den oversikten som tabellene over karakterutvikling gir, sier dermed noe om de forutsetninger skolene har for sitt arbeid. Dette er viktig bakgrunnsinformasjon for tolkningen av alle øvrige statistikker.

Tabell 5.1 Karakterutvikling yrkesfaglige utdanningsprogram

	Innkarakter fra ungdomsskolen	Utkarakterer Vg1
Rogaland	3,49	3,48
Bergeland	2,95	3,17
Bryne	3,45	3,22
Dalane	3,48	3,23
Forus	3,96	4,19
Gand	3,41	3,24
Godalen	2,98	3,07
Haugaland	3,24	3,21
Karmsund	3,86	3,89
Hetland	4,01	3,90
Kopervik	3,32	3,23
St. Olav	3,07	3,15
Jåttå	3,48	3,48
Rygjabø	2,94	3,01
Randaberg	3,75	3,90

Sola	3,50	3,51
Lundehaugen	3,64	3,23
Sauda	3,34	3,68
Stavanger off/tekn.	4,02	4,40
Strand	3,43	3,29
Time	3,52	3,56
Vardafjell	4,55	4,02
Øksnevad	3,26	3,12
Åkrehamn	3,64	3,70
Ølen	3,40	3,15
Noroff med.	3,41	3,30
Akademiet	4,32	4,31
Vinterlandbruksskolen i Ryfylke		
Lundeneset	4,15	4,16
Tryggheim	3,92	3,82
Skoleskipet Gann	4,07	4,08
Flekkefjord vgs	3,28	3,25

Tabell 5.1 viser at Vardafjell, Stavanger Offshore tekniske skole og Hetland har høye inntakspoengsummer på yrkesfaglig studieretning. Når det gjelder Vardafjell og Hetland har det sammenheng med at Medier og kommunikasjon generelt har høye inntaksummer. Lavest inntakspoengsummer finner vi ved Godalen, Bergeland og Rygjabø.

Elevene har mest positiv karakterutvikling på Stavanger offshore tekniske skole og Sauda videregående skole, mens elevene går mest tilbake på Lundehaugen og Vardafjell.

Tabell 5.2 viser karakterutviklingen på de studieforbereende utdanningsprogrammene.

Sammenlignet med de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, er innkarakteren i gjennomsnitt en karakter høyere på de studieforbereende utdanningsprogrammene. Høyest inntakspoengsum finner vi ved St. Olav og Stavanger katedralskole, mens inntakspoengsummen er lavest ved Bergeland og Gann.

Elevene går i gjennomsnitt ned om lag en halv karakter fra ungdomsskolen til utgangen av Vg1. Det er ingen skoler som har positiv karakterutvikling, men elevene ved Sauda går ned minst; med 0,14 karakterpoeng. Elevene ved Gand går ned mest, med 0,76 karakterpoeng. Nedgangen er forholdsvis stor også blant elevene ved Skeisvang og Kopervik.

Tabell 5.2 Karakterutvikling studieforbereende utdanningsprogram

	Innkarakterer fra ungdomsskolen	Utkarakterer Vg1
ROGALAND	4,47	4,03
Bergeland	3,51	3,20
Bryne	4,41	3,87
Dalane	4,45	4,00
Forus		
Gand	3,86	3,10

Hetland	4,30	4,06
Kopervik	4,37	3,76
St. Olav	5,00	4,49
Jättå	4,17	3,86
Randaberg	3,88	3,62
Sola	4,07	3,62
Lundehaugen	4,47	3,92
Sandnes	4,74	4,29
Sauda	4,41	4,27
Skeisvang	4,68	4,04
St. Svithun	4,57	3,98
Stavanger katedral	4,97	4,76
Strand	4,36	4,12
Time		
Vardafjell	4,34	3,82
Ølen	4,48	4,18
Uldals/Wang	4,28	3,89
Holgensens		
Akademiet	4,76	4,49
Lundeneset	4,83	4,32
Tryggheim	4,67	4,26
Flekkefjord	4,46	4,06
Sirdal	4,21	3,67

6. Gjennomføring

Tall fra Statistisk sentralbyråⁱ viser at Rogaland ligger over landsgjennomsnittet når det gjelder gjennomføring i videregående opplæring. I Rogaland viser tall fra 2008 at 71,5 prosent av dem som begynte i videregående opplæring i 2003 har fullført og bestått i løpet av fem år, og denne andelen økte fra 71,3 prosent året før.

Landsgjennomsnittet er på 68,5 prosent. Sogn og fjordane har størst andel elever og lærlinger som fullfører og består i løpet av fem år, med 72,7 prosent. Også Sør-Trøndelag og Oslo har litt høyere gjennomføringsandel enn Rogaland.

Blant dem som ikke har fullført og bestått i løpet av fem år, er seks prosent fortsatt i videregående opplæring. Sju prosent har gjennomført vg3 eller fagprøve uten å bestå, mens 15,7 prosent har sluttet underveis. Andelen som har sluttet underveis er 7 prosent på studieforbereende og 23 prosent på yrkesfag.

Andelen som har fullført og bestått i løpet av fem år er 84,8 prosent for elevene på allmennfaglig utdanningsprogram i Rogaland, mot 83,1 i landsgjennomsnitt. For yrkesfag er det 61,2 prosent som har fullført og bestått i løpet av fem år, mot 55,8 i landet som helhet. Ingen fylker har høyere gjennomføring enn Rogaland innenfor yrkesfag. Vi ser dermed at det spesielt er innen yrkesfag Rogaland utmerker seg, og særlig gutter som tar yrkesfag har en høyere gjennomføring enn landsgjennomsnittet. Også fylker som Hordaland og Sogn og fjordane har høy gjennomføring blant gutter som tar yrkesfag, mens Østfold, Vestfold, Oslo og de tre nordligste fylkene har lav gjennomføring. Dette kan komme av næringsstrukturen i fylkene, og at det tradisjonelt har vært god tilgang på læreplasser innen typiske industrifag i Rogaland.

ⁱ <http://www.ssb.no/kostra/>

I resten av dette kapittelet presenteres resultatene for elever og lærlinger som var i opplæring skoleåret 2008/2009.

6.1 Skoleårssluttere og hevinger

Elever som slutter på skolen, blir av oppfølgingstjenesten bedt om å oppgi årsaken til at de slutter. Totalt sluttet 708 elever etter at de hadde begynt på et tilbud skoleåret 2008/2009. Av disse sluttet 150 før 1. oktober, mens 558 sluttet etter 1. oktober. De som slutter før 1. oktober bruker ikke av utdanningsretten sin.

I fjorårets rapportering ble det kun oppgitt tall for skolesluttere etter 1. oktober. Dersom vi sammenligner med disse tallene, er det 50 færre elever som sluttet etter 1. oktober skoleåret 2008/2009 enn skoleåret før. Antallet skolesluttere viser dermed en positiv utvikling.

Andelen skolesluttere er høyest ved Godalen, hvor 12,3 prosent av elevene sluttet. Også ved Gand, Time og Bergeland er andelen forholdsvis høy. Lavest andel skolesluttere finner vi på Stavanger katedralskole, Vardafjell og Skeisvang, hvor under en prosent av elevene sluttet. Andelen skolesluttere har imidlertid sterk sammenheng med elevenes inntakspoengsum, slik at det riktige blir å sammenholde resultatene med karakterene elevene hadde fra ungdomsskolen. Tabell 5.1 og 5.2 viste gjennomsnittskarakteren fra ungdomsskolen i fem fag. Sett i lys av disse tabellene, peker Strand og Ølen seg ut som skoler med relativt lav inntakspoengsum og få skolesluttere.

Den viktigste sluttårsaken er at elevene er skoleleie. Deretter kommer personlige årsaker. Sammenlignet med tallene fra i fjor, er det færre som oppgir at de sluttet fordi de fikk arbeid, flyttet eller opplevde fagvansker. Flere enn i fjor oppgir feilvalg, at de er skoleleie, eller at det er personlige årsaker til at de sluttet.

Tabell 6.1 Skolesluttere skoleåret 2008/2009 og hvorfor de sluttet

	Sluttet totalt	%	Sluttet etter 01.okt	Sluttet før 01.okt	Jente	Gutt	Jobb	Flyttet	Feilvalg	Per s. års.	Skoleleie	Fagvansker	Annet / ukjent
Bergeland	59	8,1	54	5	34	25	2		11	14	29	1	2
Bryne	16	2,5	13	3	6	10		1	4	5	5		1
Dalane	23	3,3	14	9	13	10	1	1	4	8	6	1	2
Forus	9	2,7	7	2	7	2				4	5		
Gand	80	9,6	64	16	46	34	5		12	11	30	2	20
Godalen	95	12,3	82	13	36	59	5	1	13	29	42	1	4
Haugaland	42	5,3	36	6	25	17	2	1	11	13	13	1	1
Karmsund	23	3,8	17	6	16	7	1		3	11	8		
Hetland	17	3,2	16	1	6	11	3		2	8	1		3
Kopervik	19	4,6	17	2	13	6	1	2	3	5	3		5
St.Olav	21	2,6	15	6	18	3	1		2	10	4		4
Jåttå	54	5,9	40	14	34	20	3	1	10	15	23		2
Rygjabø	4	5	4	0	1	3			1		3		
Randaberg	39	4,9	33	6	22	17	1		12	9	10		7

Sola	39	4,7	32	7	13	26	2	1	16	13	7		
Lundehaugen	28	4,4	24	4	11	17	1		2	4	7	3	11
Sandnes	6	1	5	1	3	3				2	3		1
Sauda	10	2,6	7	3	4	6	1	2	2	3	2		
Skeisvang	3	0,5	3	0	2	1					2		1
St.Svithun	6	1	6	0	4	2		1	2	1	1		1
Stvgr.Katedral	1	0,3	1	0	1					1			
Stvgr.Offshore	2	1,4	2	0	1	1				1	1		
Strand	8	1,8	7	1	2	6			1	2	5		
Time	70	8,8	35	35	28	42	6	5	6	18	28	1	6
Vardafjell	4	0,8	4	0	2	2				4			
Øksnevad	11	6,1	6	5	4	7	1		1	3	5		1
Åkrehamn	13	3,2	9	4	9	4			3	5	2		3
Ølen	6	2,4	5	1	3	3	1			4			1
Rogaland	708	4,5	558	150	364	344	37	16	121	203	245	10	76

Tabell 6.2 viser at 314 kontrakter ble hevet i 2009. Det er 30 færre enn i 2008, men like mange som i 2007. Hvis vi ser på årsakene til at kontrakter blir hevet, ser vi at personlige årsaker hyppigst oppgis som årsak. Antallet feilvalg har økt kraftig, mens antallet som hever kontrakten fordi de har fått arbeid har gått tilbake.

Tabell 6.2 Hevingsårsaker 2007 til 2009

	2007	2008	2009
Personlige årsaker	112	124	77
Feilvalg	2	8	64
Fått arbeid	31	50	36
Flyttet	18	27	31
Annen frafallsårsak	28	53	30
Begynt på skole/kurs	21	27	21
Ikke oppgitt	68	3	21
Brudd på arbeidslivets regler	23	20	15
Økonomiske årsaker	4	7	14
Endret kontraktstype	3	2	4
Heving av læreforhold	4	23	1
Totalt	314	344	314

6.2 Gjennomføring i videregående skoler skoleåret 2008/2009

I VIGO registreres det hvor stor andel av elevene som består hvert programområde hvert skoleår. Dette vises skolevis i tabell 6.3. Tabellen gjelder alle nivåene (Vg1, Vg2 og Vg3 der det er relevant).

Tabellen viser hvor stor prosentandel som har fullført og bestått, andelen som har fullført og ikke bestått og hvor mange som har spesialundervisning. Andelen ikke bestått sier hvor stor andel av elevene som ikke har fått vurdering, eller som har strøket til standpunkt eller eksamen. Siden andelen bestått vil påvirkes av at andelen med spesialundervisning er tatt med i prosentueringsgrunnlaget, gis det riktigste bildet av tilstanden ved å se på andelen ikke bestått.

I Rogaland har andelen som ikke består gått litt ned fra skoleåret 2007/2008 til 2008/2009, men endringen er ikke stor nok til å være signifikant. Ti skoler har hatt en økning i strykprosenten, mens de resterende har en nedgang. Fylkesrådmannen vil i den videre dialogen med skolene følge opp resultatene for hver enkelt skole, og undersøke om utviklingen som vises i tabell 6.3 skyldes forhold ved rapporteringen eller om den enkelte skole har hatt en positiv eller negativ utvikling når det gjelder strykprosent.

Tabell 6.3 Andel elever som har bestått, ikke bestått eller som har spesialundervisning skoleåret 2007/2008 og 2008/2009.

	2007/2008			2008/2009		
	Bestått	Ikke bestått	Spesial-undervisning	Bestått	Ikke bestått	Spesial-undervisning
Bergeland	64	29	7	60	33	7
Bryne	79	20	1	81	19	0
Dalane	76	21	3	74	23	3
Forus	88	12	0	85	14	1
Gand	68	29	2	71	25	4
Godalen	53	33	14	58	32	10
Haugaland	60	33	7	63	28	9
Karmsund	80	10	10	77	9	13
Hetland	82	18	1	73	27	
Kopervik	77	23	0	84	16	
St.Olav	89	11	1	85	14	0
Jåttå	71	21	7	79	13	8
Rygjabø	70	30	0	73	25	2
Randaberg	71	27	3	80	18	3
Sola	76	24	0	72	23	5
Lundehaugen	83	14	3	79	19	2
Sandnes	96	4	0	88	13	
Sauda	81	17	2	80	16	4
Skeisvang	90	10	0	89	11	
St.Svithun	84	16	0	86	14	
Stvgr.kat.	81	19	0	92	8	
SOTS	87	13	0	91	9	1
Strand	86	11	4	85	10	5
Time	85	10	6	78	15	7
Vardafjell	88	12	0	90	10	
Øksnevad	49	34	17	56	29	15
Åkrehamn	83	11	6	84	8	8
Ølen	79	18	4	76	20	4
Rogaland	77	19	4	78	18	4

6.3 Resultater på fag- og svenneprøver

Det ble avlagt 2881 fag- og svenneprøver i Rogaland i 2009. Resultatene vises i tabell 6.4.

Tabell 6.4 Avlagte fag- og svenneprøver i 2009 etter kandidattype og resultat

Kandidattype	Bestått	Ikke bestått	Bestått meget godt	Totalt	Prosent ikke bestått
Lærlinger	1434	238	470	2142	11,0 %
Praksiskandidater	466	26	167	659	4,0 %

Elever og realkompetanse-vurderte kandidater	32	6	9	47	13,0 %
Lærekandidater	26	4	3	33	13,0 %
Totalt	1958	274	649	2881	10,0 %

Tabell 6.4 viser at andelen som ikke besto fag- og svenneprøven økte fra 8 prosent i 2008 til 10 prosent i 2009, en økning på to prosentpoeng. Sammenlignet med fjorårets rapportering, viser det seg at økningen i stryk er størst blant elever og realkompetansevurderte kandidater (en økning fra fem prosent ikke bestått i fjor til 13 prosent i år) og lærekandidater (en økning fra fire prosent ikke bestått i fjor til 13 prosent i år). Men dette er grupper som er små i antall, og der variasjonene kan være store fra år til år.

6.5. Overgangssluttere

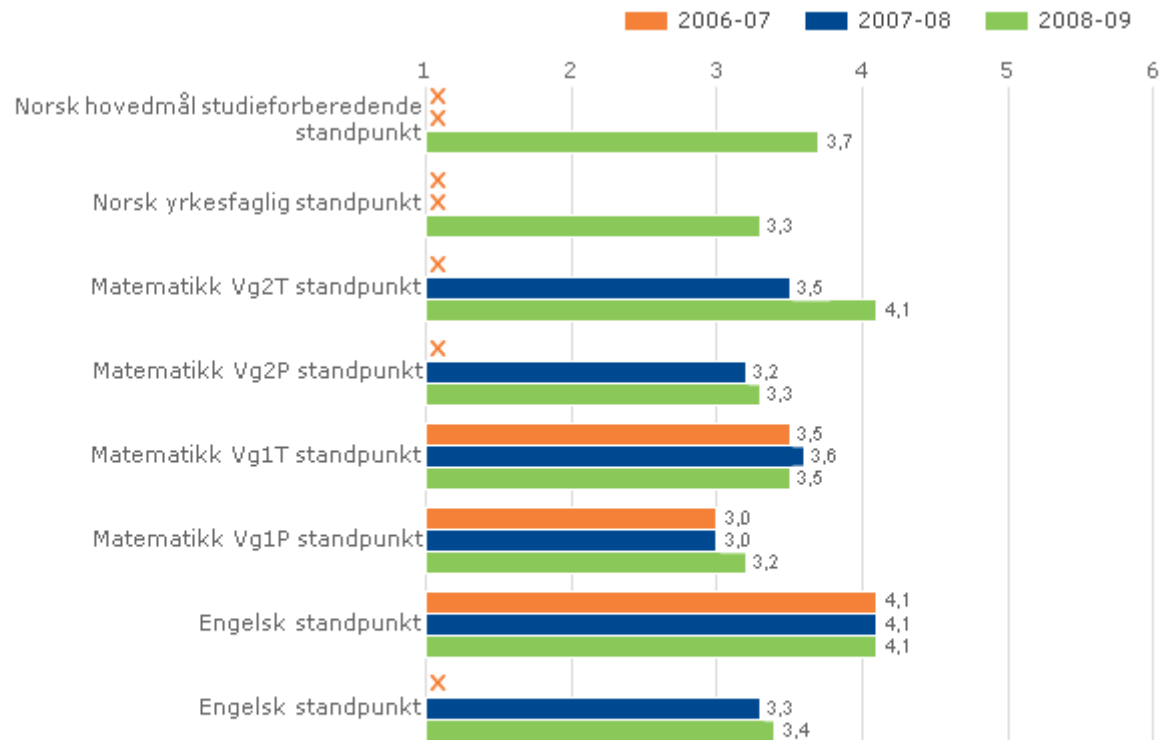
En gjennomgang av antallet ungdommer med ungdomsrett som ikke søkte videregående opplæring skoleåret 2009/2010, viser at 2046 ungdommer var registrert uten opplæringsønske. Av disse kom 24 rett fra ungdomsskolen.

Det var 419 ungdommer som kom fra en av fylkeskommunens videregående skoler og som ikke søkte seg videre. De øvrige var enten registrert i oppfølgingstjenesten eller utenfor tilbud. Oppfølgingstjenesten kontakter alle med ungdomsrett som ikke er i utdanning. Vi har ikke konkrete tall for akkurat dem som lot være å søke videregående opplæring fra høsten 2009. Men vi vet at den største gruppen oppfølgingstjenesten er i kontakt med, er ungdom som oppgir at de er i arbeid, svangerskapspermisjon, militæret eller at de er syke. En stor andel er også i skole eller lære i utlandet, og en betydelig andel deltar i opplæring som ikke er videregående opplæring. En mindre andel er i tiltak som er utarbeidet i samarbeid med NAV, og en siste gruppe er ungdom som oppfølgingstjenesten forsøker å få aktivisert gjennom ulike tiltak.

7. Karakterstatistikk standpunkt og eksamen

I skoleporten.no er det generert en oversikt over resultater i sentrale fag. Figur 7.1 viser resultatene for norsk hovedmål studieforbereende utdanningsprogram på Vg3, fellesfaget norsk på yrkesfag Vg2, teoretisk rettet matematikk på Vg2 (Vg2T) og Vg1 (Vg1T), praktisk rettet matematikk på Vg2 og Vg1. De to nederste radene har feil tekst i skoleporten.no, den nest nederste viser til engelsk standpunkt på Vg1 studieforbereende utdanningsprogram, mens den nederste raden viser til engelsk standpunkt på Vg2 yrkesfaglig (det er samme læreplan og eksamen i engelsk på studieforbereende og yrkesfag, men faget avsluttes på Vg1 på studieforbereende og på Vg2 på yrkesfaglige utdanningsprogram).

Figur 7.1 Standpunktkarakterer i utvalgte fag

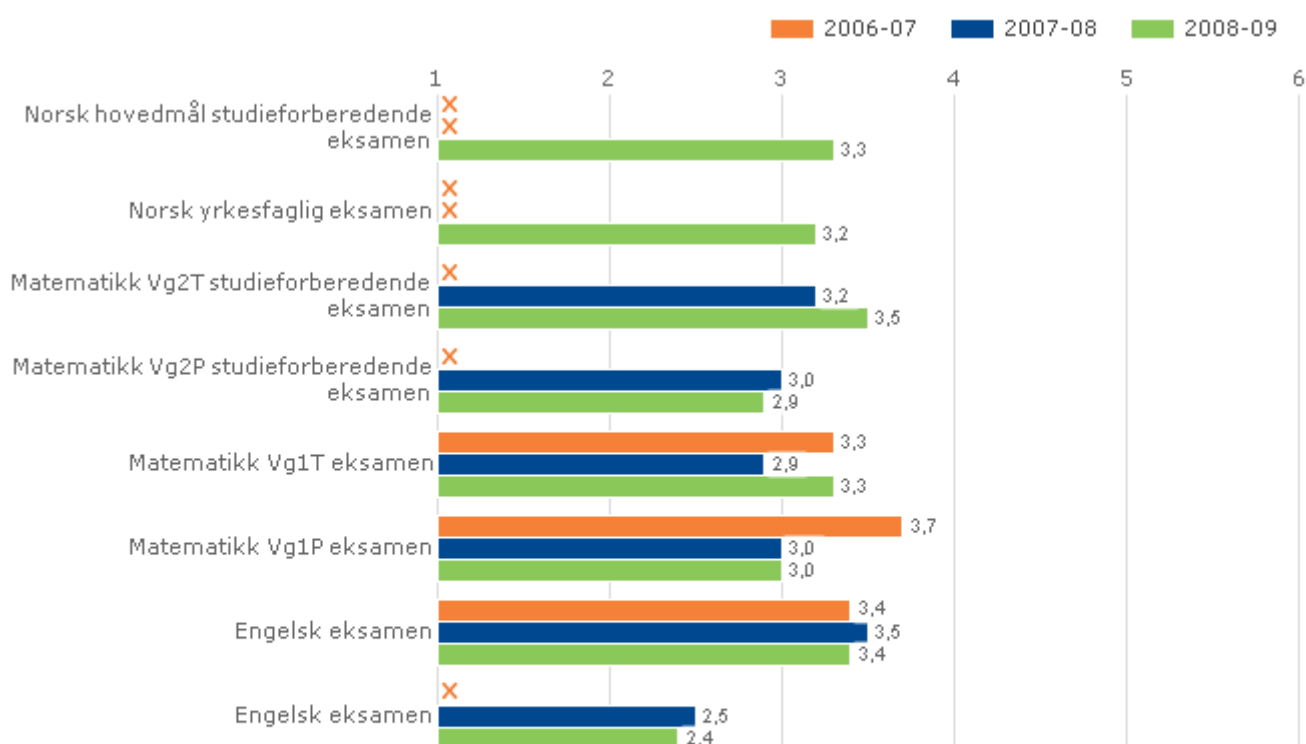

Rogaland fylkeskommune, Videregående opplæring, Standpunktkarakterer

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

Figur 7.1 viser at standpunktkarakterene er høyere innenfor fag som tilhører studieforberedende utdanningsprogram enn innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram, noe som gjenspeiler inntakspoengsummene ved disse programmene.

Figur 7.2 Eksamenskarakterer i utvalgte fag

Rogaland fylkeskommune, Videregående opplæring, Eksamenskarakterer

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

Figur 7.2 viser at eksamenskarakterene gjennomgående er lavere enn standpunkt karakterene. Forskjellen er størst for faget engelsk, særlig innenfor Vg2 yrkesfag, der standpunkt karakteren er 3,4 mens eksamens karakteren er 2,4. Det er færre som har gått opp til eksamen enn antallet standpunkt karakterer, slik at en sammenligning av standpunkt- og eksamens karakterene direkte vil kunne være misvisende. Men Fylkesrådmannen vil følge opp eventuelle store avvik ved de enkelte skolene i dialogen med disse.

Fylkesrådmannen har de senere år viet spesiell oppmerksomhet til karakterstatistikk på Vg3 studieforbereende utdanningsprogram. Der er det nasjonal eksamen og eksterne sensorer. Karakterene på dette nivået vil derfor kunne fungere som et korrektiv for den enkelte skole i arbeidet med å få et så rettferdig karakterregime som mulig innenfor gjeldende forskrift.

Også i år er det forskjeller mellom skolene som fylkesrådmannen vil påpeke, og som bør føre til internt kvalitetssikringsarbeid på den enkelte skole.

I Vg3 har vi i tabell 7.1 sett på resultatene i norsk hovedmål for elever som følger både realfag og språk, samfunnsfag og økonomi innenfor studieforbereende utdanningsprogram, samt påbygg. Oversikten viser at differansen mellom

standpunkt og eksamen er størst ved påbygg, slik tilfellet også har vært tidligere år. Her er det også to skoler, Haugaland og Sauda, som har et avvik på en karakter eller mer. Både Haugaland og Sauda hadde et avvik på mer enn en karakter også i fjor. De fem skolene Bryne, Gand, Hetland, Randaberg og St. Olav har et avvik på mer enn en halv karakter. Randaberg er den eneste av disse skolene som hadde et avvik på mer enn en halv karakter også i fjor.

Realfagselevne ved Sola videregående skole har et avvik på mer enn en karakter mellom standpunkt og eksamen i norsk hovedmål, mens Dalane videregående har et tilsvarende avvik på språk, samfunnsfag og økonomi. Skolene Bergeland, Hetland, Kopervik, Randaberg, Sandnes, St. Svithun, Strand, Vardafjell og Ølen har avvik på mer enn 0,5 karakterpoeng innenfor en eller begge gruppene ved studieforbereende utdanningsprogram.

I norsk sidemål på Vg3 er det ingen skoler som har et avvik på mer enn en karakter mellom standpunkt og eksamen innenfor de tre retningene realfag, språk, samfunnsfag og økonomi og påbygg.

Tabell 7.1 Karakterer til standpunkt og eksamen norsk hovedmål VKII. Allmenne, økonomisk administrative fag og påbygg

	Studieforbereende - realfag		Språk, samfunnsfag og økonomi		Påbygg	
	Stp	Eks	Stp	Eks	Stp	Eks
Bergeland	3,83	3,23	3,59	3,0	3,27	2,85
Bryne	4,38	3,91	3,86	3,52	3,89	2,97
Dalane	4,32	3,41	3,96	2,96	3,42	3,02
Gand					3,45	2,74
Godalen					3,08	2,77
Haugaland					3,37	2,36
Hetland	4,07	3,28	4,18	3,24	3,38	2,59
Kopervik	3,84	3,94	3,49	2,91	3,51	3,20
Lundeheugen					2,96	2,95
Rygjabø					-	-
Randaberg	3,52	3,35	3,36	2,75	3,72	3,00
Sandnes	4,46	3,92	4,18	3,83		
Sauda	4,07	3,87	3,79	3,43	4,05	2,60
Skeisvang	3,99	3,59	3,72	3,47		
Sola	4,52	3,40	3,52	3,38		
St. Olav	4,25	4,19	4,55	4,27	3,37	2,52
St. Svithun	4,46	3,76	4,31	3,89		
Stavanger kat	4,55	4,37	4,42	4,43		
Strand	4,61	3,79	4,19	3,21		
Vardafjell	4,11	4,00	3,91	3,21		
Ølen	3,73	3,20	-	-		
Akademiet					4,04	2,57
Lundeneset			3,97	3,24	3,79	3,48
Tryggheim	4,63	3,89	4,37	3,74	4,04	3,20
Wang toppidrett					-	-
Totalt			3,90	3,37	3,48	2,77

Felter merket med – betyr at det er et for lavt antall elever til at verdien publiseres.

Fylkesrådmannen vil også i år be om rapport om intern oppfølging fra de fylkeskommunale skolene der avstanden mellom standpunkt og eksamen er på ett karakterpoeng eller mer.

9. Oppsummering

Fylkesrådmannen har i foreliggende tilstandsrapport presentert informasjon som kan si noe om resultatene av arbeidet i de fylkeskommunale videregående skolene og lærebedriftene i Rogaland.

Tilstandsrapporten viser at Rogaland har en bedre gjennomføring innenfor videregående opplæring enn landsgjennomsnittet, og at ingen andre fylker har bedre gjennomføring innenfor fagopplæring enn Rogaland. Det er imidlertid forbedringspotensial innenfor en rekke områder. Resultatene fra skoleåret 2008/2009 viser at det har vært en positiv utvikling både når det gjelder skolesluttere og antall hevinger av lærekontrakter, det har funnet sted en antallsmessig nedgang innenfor begge områdene. Strykprosenten er noe redusert i den videregående skolen, mens den har økt svakt innenfor fagopplæringen.

Det statistiske materialet som presenteres i og i tilknytning til denne tilstandsrapporten skal bidra til at forbedringsarbeidet i skolene og i bedriftene blir systematisert, og det skal gjøre både Fylkesrådmannen og de ulike opplæringsaktørene i stand til å fange opp utviklingstrekk over tid.

Fylkesrådmannens dialog med skolene viser at arbeidet med å behandle og følge opp resultatene fra ulike statistiske kilder er varierende. Noen har gode rutiner for analyse, og for oppfølging av resultatene. Andre påpeker at informasjonen er vanskelig å forstå og følge opp. Å øke kompetansen i å analysere og følge opp resultater fra statistiske kilder er derfor et viktig utviklingsområde innenfor både fagopplæringen og de videregående skolene.